

Gerosios praktikos kriterijų taikymo gairės

Visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų gerosios praktikos identifikavimo gairių (toliau – Gairės) **tikslas** yra padėti įvertinti, ar konkreti visuomenės sveikatos priežiūros paslauga (toliau – paslauga) atitinka gerosios praktikos kriterijus ir galėtų būti laikoma gerąja praktika.

Geroji praktika – tai aktuali politika arba intervencija, kuri yra įgyvendinta realiame gyvenime bei palankiai įvertinta tinkamumo, teisingumo, veiksmingumo bei efektyvumo, susijusio su procesu ir rezultatais, aspektais.

Gairės skirtos vertintojams (1 skyrius ir 2 skyrius), kuriems pavesta ar kurie siekia nustatyti, ar konkreti paslauga gali būti pripažįstama gerąja praktika.

Gairės (1 skyrius ir 3 skyrius) gali naudoti ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikėjai (toliau – teikėjai), norintys įvertinti, ar jų teikiama ar planuojama teikti paslauga gali pretenduoti būti pripažinta gerąja praktika. Teikėjas Gairės gali naudoti paslaugos inicijavimo ir planavimo, paslaugos vykdymo ir užbaigimo etapuose kaip orientyrą, siekiant nustatyti, kokie aspektai turėtų būti išsiginčinti prieš pradėdant teikti ar teikiant paslaugą.

Vertintojai vertinimą gali atlikti tik jau teikiamų paslaugų ar praeityje teiktų paslaugų atžvilgiu t. y. pasibaigus bent vienam paslaugos teikimo ciklui (nuo paslaugos teikimo pradžios pasibaigus laiko intervalui, kada numatyta matuoti, ar paslaugos tikslai (numatytos siektinos rodiklių reikšmės) buvo pasiekti. Gairės naudojamos kaip paslaugos teikėjo ir (ar) vertintojo įrankis siekiant nustatyti, ar teikiama (teikta) paslauga yra geroji praktika.

Vertintojo funkcijas gali atlikti ekspertai, teikėjo steigėjas, teikėjas, kuris nėra vertinamos ar jai prilyginamos paslaugos teikėjas.

Siekiant identifikuoti, ar paslauga yra laikytina gerąja praktika, vadovaujamosi adaptuotais¹ Europos Komisijos (EK 2018) gerosios praktikos kriterijais². Šie kriterijai suskirstyti į tris kriterijų grupes, kurių kiekvieną sudaro (apibūdina) subkriterijai:

- 1) Pirmąją – tolesniam vertinimui tinkamų paslaugų išskyrimo (angl. *Exclusion criteria*) – kriterijų grupę apima tinkamumo (angl. *Relevance*), paslaugos charakteristikų (angl. *Intervention characteristics*), pagrįstumo įrodymais bei teorija (angl. *Evidence and theory based*) ir etinių aspektų (angl. *Ethical aspects*) kriterijai bei juos apibūdinantys subkriterijai.
- 2) Antrąją – pagrindinių kriterijų (angl. *Core criteria*) – kriterijų grupę apima paslaugos veiksmingumo bei efektyvumo (angl. *Effectiveness and Efficiency*) ir lygiateisiškumo (angl. *equity*) kriterijai bei juos apibūdinantys subkriterijai.
- 3) Trečiąją – kvalifikatorių kriterijų (angl. *Qualifier criteria*) – kriterijų grupę sudaro perkeliamumo (angl. *Transferability*), tvarumo (angl. *Sustainability*), suinteresuotų šalių įtraukimo (angl. *Participation*) ir tarpsektorinio bendradarbiavimo (angl. *Intersectoral collaboration*) kriterijai bei juos apibūdinantys subkriterijai.

¹ EK (2018) kriterijai dėl savo teorinio abstraktumo Gairėse adaptuojami, stengiantis juos „įžeminti“, t. y. supaprastinami, patikslinami, dalies jų, siekiant didesnio pritaikomumo, atsisakyta.

² EC Directorate-General for Health and Food Safety. *Criteria to Select Best Practices in Health Promotion and Disease Prevention and Management in Europe*. Prieiga internetu: <https://ec.europa.eu/health/system/files/2021-01/sgpp_bestpracticescriteria_en_0.pdf>.

Vertinimas, ar subkriterijus yra tenkinamas, atliekamas, remiantis informacija, kuri įprastai yra parengta ir disponuojama teikėjo. Todėl vertintojas, siekdamas įvertinti, ar paslauga atitinka gerosios praktikos kriterijus, turi gauti vertinimui reikalingą informaciją iš teikėjo. Šiuo tikslu, vertintojas konkrečios paslaugos teikėją prašo užpildyti anketą (6 priedas), kuriuo prašoma pateikti vertinimui būtina informacija.

Rekomenduojama teikėjui anketoje prašomą pateikti informaciją skelbti viešai.

1. Gerosios praktikos identifikavimo procese naudojamų kriterijų ir subkriterijų aprašas

Gerosios praktikos identifikavimo procese vertinama, ar paslauga tenkina gerosios praktikos kriterijus ir subkriterijus (1–3 lentelės).

Tolesniam vertinimui tinkamų paslaugų išskyrimo kriterijų grupės (1 lentelė) Tinkamumo kriterijus yra susijęs su politiniu / strateginiu analizuojamos paslaugos kontekstu. Pagal Paslaugos charakteristikų kriterijų vertinamas paslaugos teikimo aprašas, kuriame išdėstytas paslaugos pagrindimas (tikslinės populiacijos situacijos analizės aprašas, tikslai, uždaviniai, vykdymo metodologija, tikslų ir uždavinių pasiekimo rodikliai, paslaugai įgyvendinimui reikalingų išteklių numatymas, pagrindiniai rezultatai). Šio kriterijaus subkriterijus „Paslaugos rezultatai“ nevertintinas, jei paslauga dar nėra teikiama ar jos teikimas nėra baigtas. Pagrįstumo įrodymais ir teorija kriterijus yra susijęs su įrodymais, kodėl ir kaip paslauga turi būti įgyvendinama. Pagal Etinių aspektų kriterijų vertinama kaip paslauga atliepia etinius aspektus.

1 lentelė. Tolesniam vertinimui tinkamų paslaugų išskyrimo kriterijų grupės kriterijai, subkriterijai ir jų tenkinimo sąlygos

Kriterijus	Subkriterijus	Subkriterijus tenkinamas, jei:
Tinkamumas ³	Paslaugos atitikimas strateginiams prioritetams	Informacija leidžia įvertinti, ar paslauga atitinka (įgyvendina) aktualius vietos (savivaldybės), regionų, nacionalinio ar Europos lygmens strateginius prioritetus, išdėstytus oficialiuose dokumentuose.
	Paslaugos atitikimas teisės aktų įgyvendinimui	Yra pateikiama informacija apie teisės aktus, kuriuos įgyvendina ar su kokių teisės aktų įgyvendinimu susijusi vertinamoji paslauga.
Paslaugos charakteristikos	Visuomenės tikslinės grupės charakteristikos	Yra pateikiama informacija apie visuomenės tikslinę (-es) grupę (-es), kuriai (-ioms) skirta vertinamoji paslauga, bei pateikiamos visuomenės tikslinės (-ių) grupės (-ių) charakteristikos: apimtis (kiek asmenų sudaro konkrečią visuomenės tikslinę grupę ir kokiai jos daliai bus suteikta paslauga); problemos ar poreikiai, kurių tenkinimui (sprendimui) vertinamoji paslauga skiriama; Su visuomenės tiksline grupe susiję rizikos veiksniai teikiant paslaugą (pvz., sudėtingas tikslinės grupės pasiekiamumas).
	Tikslas ir uždaviniai	Paslaugos tikslas yra aiškiai suformuluotas, įvardintas laukiamas rezultatas. Išsikelti uždaviniai atitinka 5 SMART kriterijus, t. y.: yra konkretūs (angl. <i>Specific</i>),

³ Galima pasirinkti, ar, identifikuojant gerąją praktiką, taikyti abu, ar tik vieną iš 1.1. ir 1.2. subkriterijų.

Kriterijus	Subkriterijus	Subkriterijus tenkinamas, jei:
		pamatuojami (angl. <i>Measurable</i>), įgyvendinami (angl. <i>Achievable</i>), aktualūs (angl. <i>Relevant</i>) ir apibrėžti laike (angl. <i>Time-related</i>).
	Tikslo ir uždavinių pasiekimo rodikliai	Yra pateikiama informacija apie konkrečius rodiklius, matuojančius tikslo ir uždavinių pasiekimo laipsnį, jų siektinas reikšmės. Pateikiama informacija apie rodiklių reikšmių nustatymo ir vertinimo tvarką, kurioje turi būti įvardinama kas, kokiais laiko intervalais ir kaip matuos ar kitaip nustatys faktines rodiklių reikšmes, vertins jų atitikimą siektinoms reikšmėms, inicijuos atitinkamų sprendimų priėmimą. Rodiklius rekomenduojama nustatyti, naudojant rezultatų grandinės (angl. <i>results framework</i>) modelį ⁴ .
	Paslaugos metodologija	Yra nurodyti visi metodai, kurie naudojami teikiant paslaugą.
	Paslaugai įgyvendinti numatyti išteklių	Įvardinami paslaugos teikimui reikalingi išteklių: žmogiškieji, materialiniai bei finansiniai išteklių (jų kiekis, tipas), siejant juos su konkrečiomis paslaugos teikimo užduotimis.
	Paslaugos rezultatai ⁵	Įvardinami pasiekti paslaugos rezultatai, t. y. kokie konkretūs tikslai (uždaviniai) yra pasiekti ir koks jų pasiekimo laipsnis.
Pagrįstumas įrodymais teorija	Pagrindimas įrodymais: teorija, duomenimis ir (ar) dokumentais	Informacija pagrindžia, kad paslauga yra pagrįsta teorija ir (ar) kitais įrodymais (<i>angl. evidence based</i>), jog teikiant Paslaugą taikomi metodai ir (ar) kitos paslaugos teikimo priemonės yra tinkami, pagrįsti, siekiant išsikeltų tikslų. Paslaugos vykdymas išsamiai ir nuosekliai dokumentuojamas (pateikiamos gairės, protokolai, bibliografija ir kt.).
Etiniai aspektai	Bioetikos principai	Informacija pagrindžia, kad teikiant paslaugą vadovaujamosi bioetikos principais: paslaugos gavėjo autonomija ⁶ , nepakenkimas paslaugos gavėjui ⁷ , geradarystė ⁸ , teisingumas ⁹ .
	Asmens teisių apsauga	Informacija pagrindžia, kad teikiant paslaugą yra laikomasi asmens teisių apsaugą nustatančių teisės aktų. Pvz., laikomasi BDAR ¹⁰ .

⁴ Plačiau apie rezultatų grandinės modelį skaitykite čia: STRATA, 2021. Užsienio politikos kuriamos vertės nustatymas ir jos matavimo tyrimas. Vyriausybės strateginės analizės centras. Psl. 12-13. Prieiga internetu: <<https://strata.gov.lt/images/tyrimai/2022-metai/20220302-Uzsienio-politikos-verte.pdf>>.

⁵ Kriterijaus „Intervencijos charakteristikos“ subkriterijus „Paslaugos rezultatai“ negali būti vertinamas, jei paslauga dar nėra teikiama ar jos teikimas nėra baigtas.

⁶ Autonomija (angl. *Autonomy*) – asmenų teisė priimti sprendimus, pagrįstus adekvačia, savalaiki paslaugos teikėjo teikiama informacija.

⁷ Nepakenkimas (angl. *Nonmaleficence*) – siekis, jog laukiama nauda būtų didesnė už galimą žalą.

⁸ Geradarystė (angl. *Beneficence*) – teigiamų veiksmų atlikimas, siekiant padėti kitiems.

⁹ Teisingumas (angl. *Justice*) – paslaugos teikėjas atsakingas, kad teikiamos paslaugos naudos ir rizikos būtų teisingai paskirstytos.

¹⁰ BDAR – Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas. Prieiga internetu: <https://europa.eu/youreurope/business/dealing-with-customers/data-protection/data-protection-gdpr/index_lt.htm>.

Kriterijus	Subkriterijus	Subkriterijus tenkinamas, jei:
	Interesų konfliktai	Informacija pagrindžia, kad yra parengta ir taikoma interesų konfliktų valdymo tvarka.

Šaltinis: sudaryta autorių pagal EK ataskaitą

Pagrindinių kriterijų grupėje (2 lentelė) paslaugos pagal Veiksmingumo ir efektyvumo kriterijų vertinama, kiek paslauga buvo pasiektas norimas rezultatas bei kiek paslaugos tikslai buvo pasiekti taikant efektyviausią būdą, pagal kurį atsižvelgiama į kainos ar sąnaudų ir kokybės santykį. Šio kriterijaus 1.2 subkriterijus „Paslaugos veiksmingumo ir efektyvumo vertinimo rezultatai“ nevertintinas, jei paslauga dar nėra teikiama ar jos teikimas nėra baigtas. Paslaugos vertinime pagal Lygiateisiškumo kriterijų siekiama identifikuoti kaip paslauga vykdoma atsižvelgiant į lygiateisiškumo principą, kai užtikrinamos potencialių dalyvių lygios galimybės pasinaudoti teikiama paslauga nepriklausomai nuo jų sociodemografinių charakteristikų.

2 lentelė. Pagrindinių kriterijų grupės kriterijai, subkriterijai ir jų tenkinimo sąlygos

Kriterijus	Subkriterijus	Subkriterijus tenkinamas, jei:
1. Veiksmingumas ir (ar) efektyvumas ¹¹	1.1. Atliktas paslaugos veiksmingumo ir (ar) efektyvumo vertinimas	Yra atliktas paslaugos veiksmingumo ir (ar) efektyvumo vertinimas.
	1.2. Paslaugos veiksmingumo ir (ar) efektyvumo vertinimo rezultatai	Yra pagrįsta, jog vykdyta paslauga buvo veiksminga ir (ar) efektyvi.
2. Lygiateisiškumas	2.1. Lygiateisiškumo užtikrinimas viso paslaugos ciklo metu	Informacija apie visų tikslinės visuomenės grupės narių nediskriminavimo jiems gaunant paslaugas užtikrinimą pagal šiuos požymius: amžius, lytis, socialinė ir ekonominė padėtis, etninė priklausomybė, kaimo, miesto gyvenamoji vietovė, priklausymas socialiai pažeidžiamoms grupėms ir pan. Pateikiamos rekomendacijos galimoms ar nustatytoms diskriminavimo apraiškoms mažinti.

Šaltinis: sudaryta autorių pagal EK ataskaitą

Kvalifikatorių kriterijų grupėje (3 lentelė) paslaugą analizuojant pagal Perkeliamumo kriterijų siekiama vertinti, kiek išsamiai aprašytas ir susistemintas jos įgyvendinimo procesas bei pasiekti rezultatai tam, kad būtų galima šią paslaugą perkelti į kitą kontekstą, aplinką, šalį arba pritaikyti platesnei tikslinei visuomenės grupei/geografiniai teritorijai. Paslaugą analizuojant pagal Tvarumo kriterijų vertinamas jos ilgalaikio vykdymo perspektyvos pagal turimus išteklius bei prisitaikymą prie socialinių, ekonominių ir aplinkosaugos reikalavimų. Pagal Suinteresuotų šalių įtraukimo kriterijų vertinamas suinteresuotųjų šalių įtraukimas visame paslaugos gyvavimo cikle. Paslaugą analizuojant pagal Tarpsektorinio bendradarbiavimo kriterijų, siekiama įvertinti, kaip paslaugos įgyvendinimo metu skatinamas bendradarbiavimas tarp skirtingų sektorių, susijusių su dominančia sritimi (pvz., sveikatos stiprinimas, lėtinių ligų prevencija ir valdymas ar kt.).

¹¹ Veiksmingumo ir (ar) efektyvumo kriterijus negali būti vertinamas, jei paslauga dar nėra teikiama ar jos teikimas nėra baigtas.

3 lentelė. Kvalifikatorių kriterijų grupės kriterijai, subkriterijai ir jų atitikimo sąlygos

Kriterijus	Subkriterijai	Subkriterijų tenkina, jei:
1. Paslaugos perkeliamumas	1.1. Perkeliamumo instrumento sukūrimas	Yra informacija apie faktinį ar teorinį paslaugos pakartojimą ar perkėlimą kitoje savivaldybėje, šalyje (pvz., vadovas su išsamiu Paslaugos aprašymu).
	1.2. Komunikacijos strategija ir veiksmų planas apie teikiamą paslaugą bei jos rezultatus	Yra informacija apie sukurtą ir įgyvendinamą (įgyvendintą) komunikacijos strategiją ir veiksmų planą apie teikiamą paslaugą bei jos rezultatus.
	1.3. Adaptyvumas prie kintančių poreikių ir sąlygų	Yra informacija apie paslaugos lankstų pritaikomumą, atsižvelgiant į besikeičiančius visuomenės poreikius ar kitas sąlygas.
	1.4. Perkėlimo patirtis (neprivaloma) ¹²	Yra informacija apie paslaugos sėkmingą perkėlimą ar pakartojamumą kitoje savivaldybėje ar šalyje (neprivaloma)
2. Tvarumas	2.1. Tvarūs žmogiškieji, finansiniai, infrastruktūros išteklių	Informacija nurodo, kad paslaugos vykdymui yra užtikrinamas žmogiškųjų, materialių ir finansinių išteklių stabilumas.
	2.2. Institucinis įtvirtinimas	Informacija apie tai, ar paslaugos tęstinumas yra užtikrintas per institucinį, organizacinį įtvirtinimą (pvz. paslaugos vykdymas yra įtrauktas į metinį paslaugą teikiančios institucijos planą).
	2.3. Personalo kompetencija	Informacija apie personalo kompetencijų ugdymą, būtiną siekiant užtikrinti paslaugos teikimo tęstinumą.
3. Suinteresuotų šalių įtraukimas	3.1. Suinteresuotų šalių identifikavimas	Įvardintos paslaugos suinteresuotos šalys.
	3.2. Atsižvelgimas į suinteresuotų šalių siūlymus	Informacija apie tai, ar paslaugos turinio, organizavimo, rezultatų vertinimo bei stebėsenos aspektai aptariami, sutariami su suinteresuotomis šalimis (pvz., sveikatos priežiūros specialistai, darbdaviai, bendruomenės atstovai).
	3.3. Suinteresuotų šalių įtraukimo mechanizmas	Informacija apie mechanizmą, kaip yra įtraukiamos suinteresuotosios šalys (koku statusu, koks vaidmuo ir atsakomybės), nurodant konkrečius paslaugos ciklo etapus.
4. Tarpsektorinis bendradarbiavimas ¹³	4.1. Paslaugos vykdymas įtraukiant kelis sektorius	Paslaugos įgyvendinimas apima kelių sektorių įtraukimą.
	4.2. Paslaugos vykdymas įtraukiant kelis suinteresuotas šalis	Paslaugos įgyvendinime dalyvauja kelios suinteresuotosios šalys (pvz., profesinės asociacijos, švietimo, užimtumo, IRT ir kt. viešosios institucijos).
	4.3. Paslaugos vykdymas bendradarbiaujant kelioms	Paslauga tikslinės populiacijos atžvilgiu sukuria kelių suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimo galimybes, atsižvelgiant į daugiadisciplines, daugiasluoksnes / tarpsektorines partnerystes ir aljansus (jei taikoma).

¹² Kvalifikatorių kriterijų grupės 1.4. subkriterijus „Perkėlimo patirtis“ gali būti vertinam, jei paslauga yra užbaigta.

¹³ Galima pasirinkti, kuriuos subkriterijus iš Tarpsektorinio bendradarbiavimo kriterijaus taikyti.

Kriterijus	Subkriterijai	Subkriterijų tenkina, jei:
	suirteresuotoms šalims	

Šaltinis: sudaryta autorių pagal EK ataskaitą

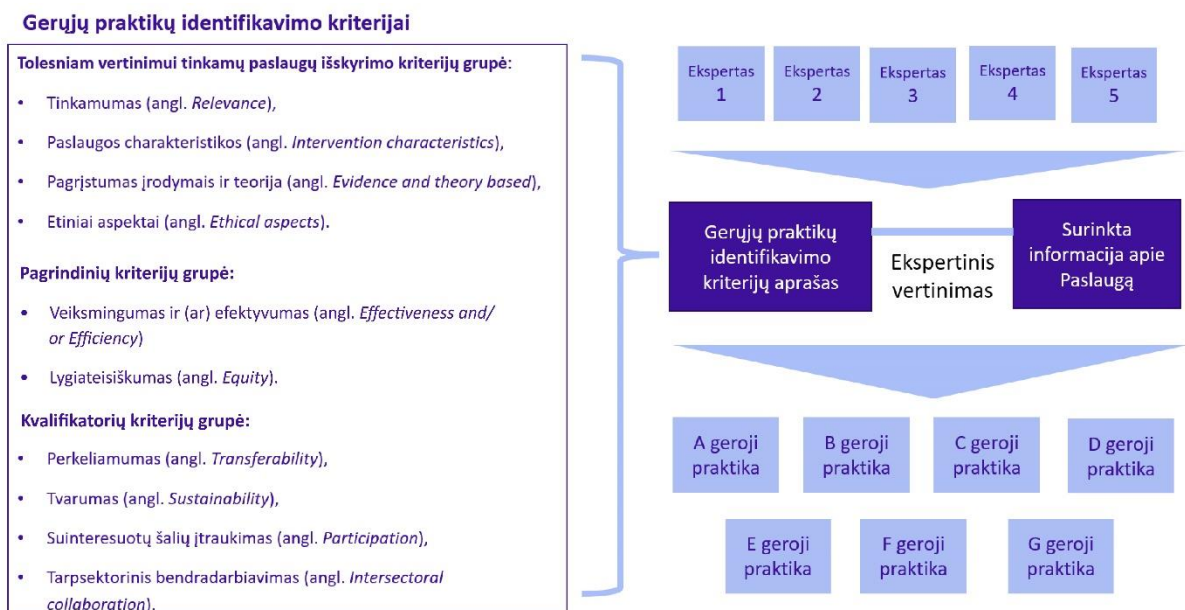
2. Visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų vertintojams skirtos gerosios praktikos identifikavimo gairės

Šioje dalyje pateikiama vertintojams skirtos gairės kaip, naudojantis gerosios praktikos identifikavimo procese naudojamų kriterijų ir subkriterijų aprašu (1 skyrius), identifikuoti paslaugas, kurios gali būti įvardinamos kaip gerosios praktikos. Atkreiptinas dėmesys, jog vertintojams skirtos gairės taikytinos analizuojant paslaugą tik jos užbaigimo (visos veiklos ar tam tikro jos etapo) etape. Rekomenduojama, jog paslaugos vertintojai būtų atrinkti pagal ekspertų atrankos metodiką.

Gerosios praktikos identifikavimo procesas

Šio proceso metu vertintojai prašomi peržiūrėti pagal 6 priede¹⁴ pateiktą anketą surinktą informaciją apie analizuojamą paslaugą ir, vadovaujantis gerosios praktikos identifikavimo procese naudojamų kriterijų ir subkriterijų aprašu (1 skyrius), pateikti paslaugos vertinimą raštu su argumentacija bei ekspertinėmis įžvalgomis teikiamam pasirinkimui, kurio rezultate identifikuojama, ar vertinama paslauga gali būti traktuojama kaip geroji praktika ir taikoma platesniu mastu. Principinė vertinimo schema pateikiama 1 paveiksle.

1 pav. Visuomenės sveikatos paskatų kūrimo priemonių gerųjų praktikų identifikavimo principinė schema

Šaltinis: STRATA

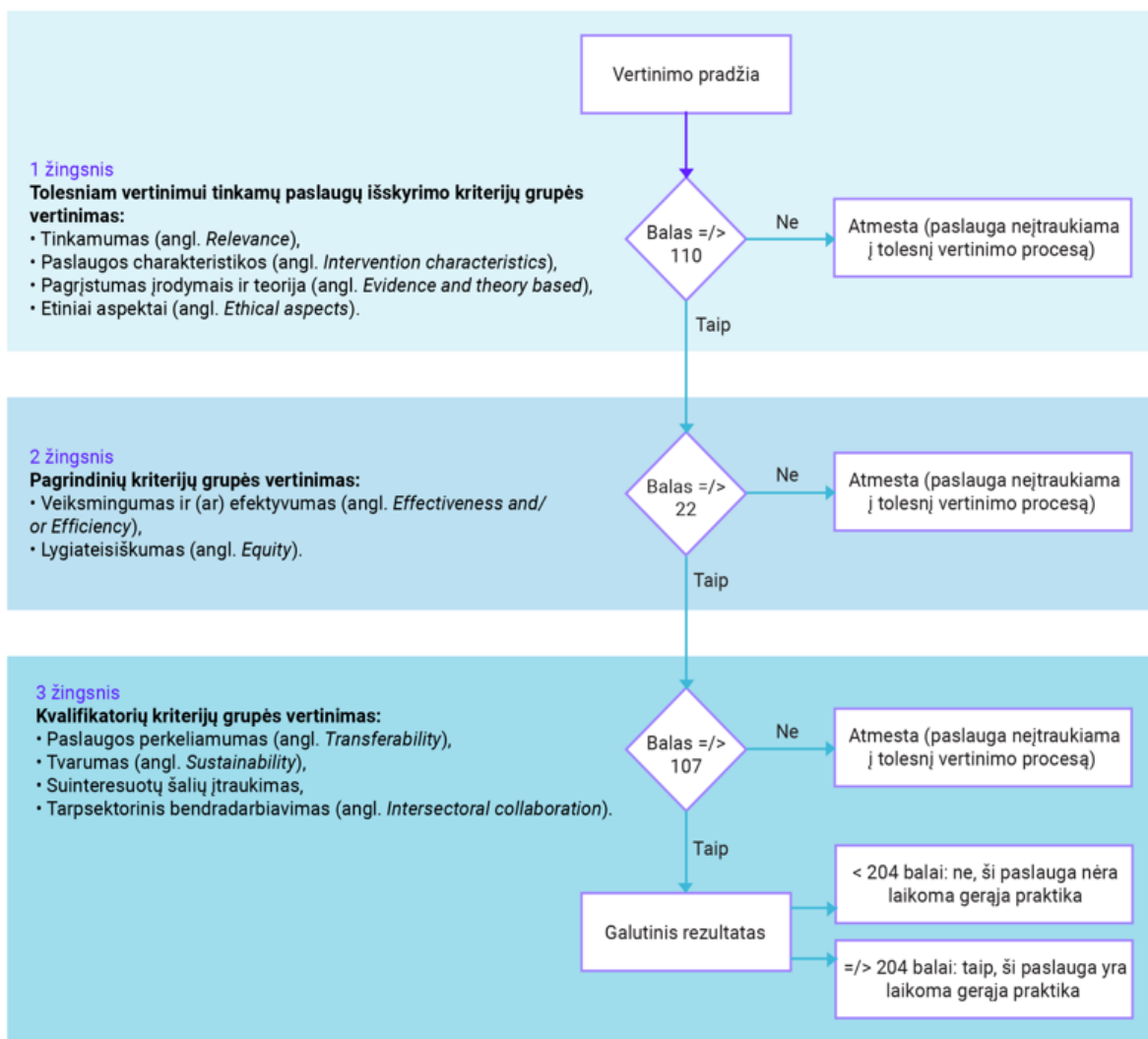
Paslaugos vertinimui taikoma slenkstinio vertinimo logika (2 pav.)¹⁵. Subkriterijai vertinami dešimties balų skalėje. Vertintojai kiekvienam subkriterijui gali suteikti nuo 0 iki 10 balų (4 lentelė). Vertinimas prasideda konkrečią paslaugą

¹⁴ Priede pateikiama anketa nebuvo išbandyta su tikslinių grupių nariais.

¹⁵ Adaptuotas šaltinis proporciškai sumažinant balą, pritaikytas pagal prie pasirinktus kriterijus.

vertinant pagal išskyrimo kriterijų grupės kriterijus. Bendras tolesniam vertinimui tinkamų paslaugų išskyrimo kriterijų grupės subkriterijų įvertis turi būti ne mažesnis nei 74 iš galimų 110 balų. Netenkinus tolesniam vertinimui tinkamų paslaugų išskyrimo kriterijaus, tolesnis vertinimo procesas nutraukiamas. Jei paslauga peržengia šį pirminį slenkstį, toliau yra vertinama pagrindinių kriterijų grupėje. Visų pagrindinių kriterijų minimali suminė riba yra 22 iš galimų 30 balų. Netenkinus pagrindinių kriterijų, tolesnis vertinimo procesas taip pat nutraukiamas. Peržengus antrąjį slenkstį, toliau yra vertinama kvalifikatorių kriterijų grupė. Visiems kvalifikatorių kriterijams taikoma 107 iš galimų 160 balų riba. Iš viso paslauga daugiausiai gali pasiekti 300 balų. Visos paslaugos, surinkusios ne mažiau kaip 204 balus (t. y. 68 proc.), laikytinos gerosiomis. Pažymėtina, jog abiem atvejais teikiamos vertintojų įžvalgos bei rekomendacijos dėl paslaugos tolesnio taikymo ir (ar) tobulinimo.

2 pav. Gerųjų praktikų identifikavimo procesas taikant slenkstinę vertinimo logiką

Šaltinis: adaptuota Submitter's Guide. European Commission's Best Practice Portal¹⁶, p.22

¹⁶ Submitter's Guide. Best Practice Portal. Prieiga internetu: <https://webgate.ec.europa.eu/dyna/bp-portal/Questions_and_Submitter_Guide.pdf>.

4 lentelė. Kriterijų vertinimo balais įverčiai

Balai	Įvertinimas	Aprašymas
0-1	Labai silpnai	Praktika neatitinka kriterijaus arba negali būti vertinama dėl trūkstamos arba neišsamios informacijos.
2-3	Silpnai	Į kriterijų atsižvelgta nepakankamai arba yra rimtų trūkumų.
4-5	Patenkinamai	Praktika iš esmės apima šį kriterijų, tačiau yra reikšmingų trūkumų.
6-7	Gerai	Praktika gerai atitinka šį kriterijų, tačiau turi keletą trūkumų.
8-9	Labai gerai	Praktika labai gerai atitinka šį kriterijų, tačiau turi keletą trūkumų.
10	Puikiai	Praktika sėkmingai atitinka visus svarbius kriterijaus aspektus. Trūkumai (jei tokių yra) nedideli.

Šaltinis: Submitter's Guide. European Commission's Best Practice Portal¹⁷, p.21

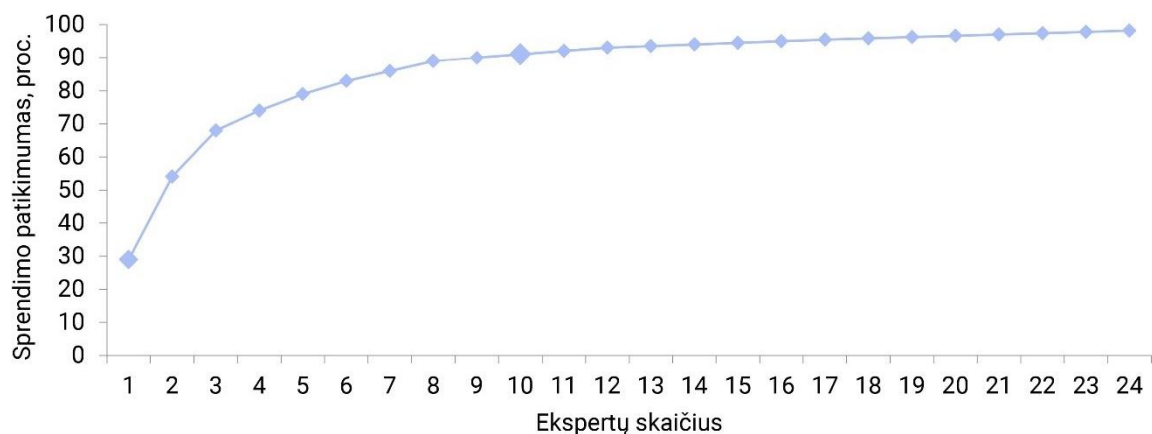
Ekspertų atrankos metodika

Rekomenduojama, jog paslaugos vertintojai būtų atrinkti pagal žemiau pateiktą ekspertų atrankos metodiką.

Ekspertinio vertinimo **metodas** suteikia galimybę suderinti skirtingų ekspertų nuomonę formuojant bendrą išvadą. Ekspertinio vertinimo metodo patikimumas priklauso nuo ekspertų skaičiaus, ekspertų sudėties (profesionalumo) ir jų savybių – kompetencijos nagrinėjamos problemos srityje. Vienas pagrindinių ekspertinio vertinimo metodo privalumų yra tas, kad jame dalyvauja ekspertai – analizuojamos srities ar problemos žinovai. Pagrindiniu šio metodo trūkumu yra įvardijamas subjektyvumas, t. y., ekspertai problemą vertina savo kompetencijos ribose ir kartu gali turėti išankstinių nuostatų, kurios gali trukdyti objektyviai įvertinti nagrinėjamą reiškinį (Tidikis 2003; Meyer, A. M., & Booker, M. J. 2001).

Nustatant ekspertų skaičių, yra vadovujamasi klasikinės testų teorijos (*angl. classical test theory*) metodologinėmis prielaidomis (Libby, R., Blashfield, R. 1978) (3 pav.).

3 pav. Ekspertų vertinimų patikimumo priklausomybė nuo ekspertų skaičiaus

Šaltinis: Adaptuota Libby, Blashfield 1978 ir Augustinaitis et al. 2009

Ji pagrindžia, kad sumuojant bendrus ekspertų sprendimus, šį suminį sprendimų patikimumą ir ekspertų skaičių sieja greitai gėstantis netiesinis ryšys, todėl suminių ekspertų vertinimų moduluose su vienodais svoriais nedidelės ekspertų grupės sprendimų ir vertinimų tikslumas iš esmės yra panašus kaip ir didelės ekspertų grupės sprendimų ir vertinimų tikslumas. Taigi, nebūtina formuoti didelių ekspertų grupių siekiant padidinti ekspertinio tyrimo patikimumą. Didinant ekspertų grupę, gautų vertinimo įverčių tikslumas truputį didėja ir didžiausias tampa 5–9 ekspertų grupėje. Siūloma apklausti ekspertus, kiekvienam iš jų numatant vienodą vertinimo svorį – t. y., nebus

¹⁷ Submitter's Guide. Best Practice Portal. Prieiga internetu: <https://webgate.ec.europa.eu/dyna/bp-portal/Questions_and_Submitter_Guide.pdf>.

atskirai ekspertų grupei ar ekspertui priskirtas didesnis vertinimo svoris ar skirta didesnė/mažesnė vertinimo proporcija. Remiantis klasikine testų teorija ir neatsižvelgiant į kitus statistinius rodiklius, galima teigti, kad 5 ekspertų sprendimų patikimumas siekia apie 80 proc.

Ekspertų parinkimas. Ekspertinio vertinimo metodo patikimumas priklauso nuo vertinime dalyvaujančių ekspertų kompetencijos. Rekomenduojama, jog ekspertais būtų atrinkti aktyvią praktinę veiklą vykdantys asmenys, akademinės bendruomenės bei viešojo sektoriaus atstovai, turintys patirties ir tiesiogiai išmanantys su ekspertizės objektu susijusių visuomenės sveikatos sritį.

Akademeinei bendruomenei yra priskirtini ekspertai, kurie, šalia ekspertizės objekto žinių, turi mokslo daktaro laipsnį, vykdo profesoriaus ar docento pedagogines arba mokslo darbuotojo pareigas. Kiti vertinime dalyvaujantys ekspertai yra aktyvią praktinę veiklą vykdantys asmenys arba viešojo sektoriaus atstovai. Šalia ekspertizės objekto žinių šie ekspertai turi turėti aukštąjį (universitetinį) išsilavinimą ir ne mažesnę kaip 5 metų profesinę patirtį visuomenės sveikatos srityje.

Apibendrinant, siekiant atlikti ekspertų atranką, buvo nustatyti jų tinkamumo kriterijai:

- Darbo patirtis – visuomenės sveikatos srityje, žinios apie visuomenės sveikatos biurų funkcijas ir neprivalomų veiklų ypatumus (ne mažiau kaip 5 metai);
- Išsilavinimas – aukštasis (universitetinis); akademinės bendruomenės atstovų – mokslo daktaro laipsnis ir pedagoginės (ar mokslo) pareigos;
- Mokslinė/pedagoginė patirtis – šis kriterijus yra būtinas akademinės bendruomenės ekspertams.

3. Visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikėjams skirtos gerosios praktikos identifikavimo gairės

Tai visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikėjams skirtos gerosios praktikos identifikavimo gairės, leidžiančios įvertinti, ar jų teikiama ar planuojama teikti paslauga gali pretenduoti būti pripažinta gerąja praktika.

Šis įvertinimas atliekamas paslaugą analizuojant pagal 1 skyriuje pateikiamą gerosios praktikos identifikavimo procese naudojamų kriterijų ir subkriterijų aprašą. Teikėjams „darbiniam“ įvertinimui gali padėti žemiau pateikiamas kontrolinis punkty, į kuriuos reikia atkreipti dėmesį planuojant ir/ar vykdant visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas, sąrašas (5 lentelė).

5 lentelė. Teikėjams skirtas kontrolinių punkty sąrašas (angl. *check list*)

Pasitikrinkite, ar:	Paiškinimas
✓ Paslauga aktuali atsižvelgiant į politinį, strateginį visuomenės sveikatos kontekstą	Yra pateikiami įrodymai, kaip ji siejasi su aktualiais regioninio, nacionalinio ir (ar) Europos lygmens strateginiais prioritetais ir/arba, prie kokių teisės aktų įgyvendinimo ši paslauga prisideda. Tai gali būti padaryta nurodant vietos, regioninio, nacionalinio, europinio lygio teisės aktus, veiksmų planus ar kitus autoritetingus dokumentus ¹⁸ .
✓ Pagrįstas paslaugos poreikis	Yra aiškiai nurodyta problema ir (ar) tikslinės visuomenės grupės poreikis, kurios sprendimui (problemos atveju) ar tenkinimui (poreikio atveju) yra skirta paslauga. Pagrindžiant tikslinės visuomenės grupės paslaugos poreikį

¹⁸ State of Health in the EU Lietuva 2021 m. sveikatos būklės šalyje apžvalga 3. Rizikos veiksniai; OECD Health at a Glance: Europe 2020. Part II. Chapter 4. Risk factors, LT rodikliai palyginus su kitomis šalimis; 2022-2030 LRV nutarimu patvirtinta Sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo plėtos programa.

	ir (ar) sprendžiamą problemą, pateikiami kontekstiniai įrodymai bei teorija (pvz., duomenys, nuorodos į (mokslinės) literatūros šaltinius, kt.).
✓ Yra įvardinta tikslinė grupė	Turėtų būti įvardinta tikslinė po paslaugos gavėjų grupė (ar grupės) bei pateiktas jos apibūdinimas.
✓ Suformuluoti paslaugos tikslai ir uždaviniai atitinka SMART kriterijus	Yra įvardintas paslaugos tikslas, apibrėžti uždaviniai pagal SMART kriterijus (t. y. yra konkretūs (angl. <i>Specific</i>), pamatuojami (angl. <i>Measurable</i>), įgyvendinami (angl. <i>Achievable</i>), aktualūs (angl. <i>Relevant</i>) ir apibrėžti laike (angl. <i>Time-related</i>).
✓ Yra įvardinami rodikliai, matuojantys tikslo ir uždavinių pasiekimo laipsnį	Yra įvardinami rodikliai, matuojantys tikslo ir uždavinių pasiekimo laipsnį. Įvardinama kada ir kaip jie bus matuojami, kas tai darys bei kas, kada ir kaip vertins rezultatus. T. y. yra nusimatyta, kaip bus vertinama, ar paslauga buvo veiksminga ir efektyvi.
✓ Yra aprašyta paslaugos vykdymo metodologija	Turėtų būti aprašyta paslaugos vykdymo metodologija: įvardinta, kada ir kur paslauga vykdoma, įvardinti paslaugos vykdymo metodai ir (ar) kitos paslaugos teikimo priemonės, aprašyta, kada, kaip ir ko siekiant šie metodai ir priemonės taikomi.
✓ Yra numatyti paslaugai vykdyti reikalingi resursai	Turėtų būti pateikta informacija apie paslaugos įgyvendinamumą (įskaitant žmogiškuosius išteklius, reikiamas biudžeto lėšas, infrastruktūrą).
✓ Yra įvardinami paslaugos rezultatai	Yra įvardinti paslaugos rezultatai, t. y. kokie konkretūs tikslai (uždaviniai) yra pasiekti ir koks jų pasiekimo laipsnis (tais atvejais, jei analizuojama jau įvykusi paslauga).
✓ Yra įvertintas paslaugos veiksmingumas ir/ ar efektyvumas	Yra įvertintas (numatyta įvertinti) paslaugos veiksmingumas ir/ ar efektyvumas iš aiškiai įvardinamos šio vertinimo išvados.
✓ Paslauga apima tarpsektorinį, daugiadisciplininį bendradarbiavimą	Į paslaugos vykdymą yra įtraukti keli sektoriai ir (arba) kelios suinteresuotos šalys, koks buvo/bus dalininkų ir bendruomenės indėlis į veiklą. Paslaugos apraše apie tai yra pateikta išsami informacija.
✓ Teikiant paslaugą vadovaujamasi etikos principais	Yra paaiškinta, kaip praktikoje buvo užtikrintas lygiateisiškumo principas (amžiaus, lyties, socialinės ir ekonominės padėties, etninės priklausomybės, kaimo-miesto vietovės, priklausymo socialiai pažeidžiamoms grupėms ir pan. aspektai), asmens teisių apsauga (asmens teisės turėtų būti apsaugotos pagal nacionalinius ir Europos teisės aktus, t. y. turėtų būti laikomasi BDAR ir kitų reikalavimų) ir bioetikos principai (t. y. paslaugos gavėjo autonomija ¹⁹ , nepakenkimas paslaugos gavėjui ²⁰ , geradarystė ²¹ , teisingumas ²²).
✓ Paslauga yra tvari	Yra užtikrinti stabilūs žmogiškieji ir finansiniai išteklių, jos įgyvendinimui pakanka infrastruktūros ir (ar) technologinių resursų. Paslaugos tęstinumas yra užtikrintas per institucinį/organizacinį įtvirtinimą. Skiriamas reikiamas dėmesys personalo kompetencijų kėlimui, siekiant paslaugos tęstinumo.

¹⁹ Autonomija (angl. *Autonomy*) – asmenų teisė priimti sprendimus, pagrįstus adekvačia, savalaiki informacija.

²⁰ Nepakenkimas (angl. *Nonmaleficence*) – siekis, jog laukiama nauda būtų didesnė už galimą žalą.

²¹ Geradarystė (angl. *Beneficence*) – teigiamų veiksmų atlikimas siekiant padėti kitiems.

²² Teisingumas (angl. *Justice*) – nauda ir rizika turėtų būti teisingai paskirstytos.

<p>✓ Teikiant paslaugą yra vengiama ir įvardinti neišvengiami galimi interesų konfliktai</p>	<p>Paslaugos apraše nurodyti (galimi) interesų konfliktai, įvardinamos taikomos ar numatytos taikyti priemonės šiems konfliktams išvengti/ spręsti. Paslauga nėra susijusi su komercine iniciatyva.</p>
<p>✓ Užtenka informacijos, jog paslauga galėtų būti atkartota ar perkelta</p>	<p>Yra sukurtas instrumentas (pvz., vadovas su išsamiu veiklos aprašymu), įgalinantis paslaugą pakartoti ar perkelti. Yra sukurta ir įgyvendinta (įgyvendinama) komunikacijos strategija ir veiksmų planas apie teikiamą paslaugą bei jos rezultatus. Paslauga yra lanksčiai pritaikoma atsižvelgiant į besikeičiančius poreikius ar kitas sąlygas.</p>

Šaltinis: adaptuota pagal Submitter's Guide. European Commission's Best Practice Portal²³, p. 15

Šios gairės yra Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos užsakymu Vyriausybės strateginės analizės centro (STRATA) atlikto tyrimo „Lietuvos gyventojų demografinių gyvensenos rodiklių sąsajų su sveikos gyvensenos paskatų kūrimo priemonėmis analizė ir siūlymų įgyvendinančioms institucijoms dėl vykdomų ir naujų priemonių taikymo tikslingumo parengimas“ ataskaitos dalis.

Informacija citavimui:

STRATA (2022). Lietuvos gyventojų demografinių ir gyvensenos rodiklių sąsajų su sveikos gyvensenos paskatų kūrimo priemonėmis analizė ir siūlymų įgyvendinančioms institucijoms dėl vykdomų ir naujų priemonių taikymo tikslingumo parengimas. Vyriausybės strateginės analizės centras.

Parengta vykdant projektą „Įrodymais grįsto valdymo kompetencijų centro įkūrimas“ (Nr.10.1.1-ESFA-V-912-01-0025)

²³ Submitter's Guide. European Commission's Best Practice Portal. Prieiga internetu: <https://webgate.ec.europa.eu/dyna/bp-portal/Questions_and_Submitter_Guide.pdf>.

PRIEDAS. Anketa informacijai iš visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikėjų surinkti

Anketa yra skirta Teikėjams surinkti ir pateikti informaciją Vykdytojams, kurios pagrindu ekspertinio vertinimo metu bus identifikuojama geroji praktika. Anketa parengta pagal "Submitter's Guide. European Commission's Best Practice Portal"²⁴.

Visuomenės sveikatos priežiūros paslaugos teikėjams skirta anketa

Pateikite žemiau prašomą informaciją.

Dėmesio: pateikiant informaciją, nepakanka pateikti tik nuorodas į žiniatinklio dokumentus, kuriuose yra aprašyta vertinti teikiama praktika. Svarbu pateikti kuo išsamesnę informaciją raštu arba nukopijuojant ir įklijuojant tekstą. Vertintojai svarstys tik anketoje pateiktą paslaugos informaciją ir pridedamus dokumentus (tais atvejais, kuriais to prašoma).

1 klausimas.

Užpildykite 1 lentelės skiltis, skirtas bendrajai informacijai apie paslaugą pateikti.

1 lentelė. Klausimai bendrajai informacijai apie paslaugą pateikti

Klausimai informacijai pateikti
1. Nurodykite paslaugos pavadinimą. Nenaudokite akronimų.
2. Pateikite savo asmeninę informaciją: Vardas, pavardė, pareigos, elektroninio pašto adresas, institucija, telefono numeris, interneto svetainė ir kiti (neprivaloma) kontaktiniai duomenys.
3. Nurodykite, ar esate už šios paslaugos inicijavimą atsakingas asmuo . Pasirinkite vieną atsakymą: - Taip - Ne (jei galite, nurodykite, kam priklauso paslaugos intelektualinės nuosavybės teisės, ir paaiškinkite, kodėl jūs teikiate informaciją apie paslaugą / jei turite savininko sutikimą pateikti informaciją apie paslaugą) arba - Netaikoma (paaiškinkite kodėl) Atsakydami „ Ne “ arba „ Netaikoma “, turite pateikti papildomus atsakymo paaiškinimus žemiau.
4. Nurodykite vietovę (savivaldybę, seniūniją, miesto, kaimo ar gyvenvietės pavadinimą ir pan.), kurioje paslauga yra įgyvendinama.
5. Nurodykite, kada jūsų paslauga pradėta ir kada baigta įgyvendinti, aiškiai nuroydamai pradžios metus ir mėnesį bei pabaigos metus ir mėnesį.

²⁴ Prieiga internetu: <https://webgate.ec.europa.eu/dyna/bp-portal/Questions_and_Submitter_Guide.pdf>.

2 klausimas

Užpildykite 2 lentelės dešinę skiltį „Klausimai informacijai pateikti“

2 lentelė. Tolesniam vertinimui tinkamų paslaugų išskyrimo kriterijų grupės kriterijai, subkriterijai ir klausimai informacijai pateikti

Kriterijus	Subkriterijus	Klausimai informacijai pateikti
1. Tinkamumas ²⁵	1.1. Paslaugos atitikimas strateginiams prioritetams	Pateikite aktualią pagrindžiančią informaciją tuo atveju, jei paslauga priklauso prioritetinei visuomenės sveikatos sričiai (Europos, nacionaliniu ar vietos (savivaldybės) lygiu) arba Europos lygmens strategijai (jos daliai), arba ji buvo įtraukta siekiant padėti įgyvendinti teisės aktą,
	1.2. Paslaugos atitikimas teisės aktų įgyvendinimui	
2. Paslaugos charakteristikos	2.1. Visuomenės tikslinės grupės charakteristikos	<p>Tikslinė(-s) grupė(-s) Įvardinkite visuomenės tikslinę grupę (-es), kuriai yra skirta ši paslauga.</p> <p>Tikslinė grupė yra asmenys arba subjektai, kuriems yra skirta analizuojama visuomenės sveikatos priežiūros paslauga. Tinkamas tikslinės grupės apibūdinimas pateikia aiškų apibrėžimą, grupė turi būti detalizuota pagal sociodemografines charakteristikas (pavyzdžiui, lytį, amžių, išsilavinimą, pajamas, užimtumą, šeiminių padėtį, gyvenamąją vietą, kt.), poreikius, susijusius su teikiama paslauga, grupės apimtimi (t. y. kiek asmenų sudaro konkrečią visuomenės tikslinę grupę ir kokiai jos daliai bus suteikta paslauga).</p>
	2.2. Tikslas ir uždaviniai	<p>Tikslas ir konkretūs uždaviniai Įrašykite paslaugos tikslą ir uždavinius.</p> <p>Paslaugos tikslas yra paslaugos indėlio į visuomenės sveikatą naudos požymis. Paslaugos tikslas turi būti susietas su atskirais specifiniais uždaviniais. Uždaviniai – konkretūs teiginiai, apibūdinantys tai, kas buvo bandoma įgyvendinti siekiant paslaugos tikslo.</p>
	2.3. Tikslų ir uždavinių pasiekimo rodikliai	<p>Rodikliai Pateikite rodiklius, matuojančius tikslo ir uždavinių pasiekimo laipsnį, jų siekiamas reikšmes.</p> <p>Rodikliai yra kintamieji, matuojantys paslaugos atlikimą ir užsibrėžtų pasiekti uždavinių lygį. Reikėtų pateikti informaciją apie paslaugos procesą, produktus (angl. <i>output</i>) ir rezultatus / poveikį (angl. <i>outcome/impact</i>).</p>
	2.4. Paslaugos metodologija	<p>Metodas Pateikite informaciją apie metodus, taikytus teikiant paslaugą.</p>

²⁵ Galima pasirinkti, ar, identifikuojant gerąją praktiką, taikyti abu, ar tik vieną iš 1.1. ir 1.2. subkriterijų.

Kriterijus	Subkriterijus	Klausimai informacijai pateikti
		Metodai turėtų būti aiškiai susieti su tikslais. Jie turėtų aprašyti kaip buvo pasiekti (konkretūs) uždaviniai, kokios buvo atliktos esminės užduotys, pvz., intervencijos protokolą, apklausos metodą, ekspertų grupę, mokymų rengimą ir/ar kt.
	2.5. Paslaugai įgyvendinti numatyti ištekliai	Įvardinkite paslaugos teikimui reikalingus išteklius: žmogiškuosius, materialinius bei finansinius išteklius (jų kiekį, tipą), siejant juos su konkrečiomis paslaugos teikimo užduotimis.
	2.6. Pagrindiniai paslaugos rezultatai	Pagrindiniai rezultatai Pateikite informaciją apie pagrindinius paslaugos rezultatus. Rezultatai yra paslaugos dėka įvykę pokyčiai, t. y., kai yra pasiekti konkretūs uždaviniai / bendras tikslas arba pasiekimo laipsnis (procentais).
3. Pagrįstumas įrodymais teorija	3.1. Pagrindimas įrodymais: teorija, duomenimis ir (ar) dokumentais	Paslaugos pagrindimas Pateikite paslaugos pagrindimą (poreikių ar problemų analizę). Paaiškinkite, kodėl ši paslauga tinkama sprendžiant paslaugos pagrindime nurodytą visuomenės sveikatos temą ir kaip ji grindžiama įrodymais. Pagrindžiant paslaugą, turėtų būti aiškiai nurodyta problema/poreikis, kuriuos paslauga sprendžia/atliepia. Pateikiant paslaugos pagrindimą, vertėtų remtis duomenimis ir/ar pateikti nuorodas į (mokslinės) literatūros šaltinius.
4. Etiniai aspektai	4.1. Bioetikos principai	Paaiškinkite (raštu), kaip visos paslaugos metu buvo laikomasi teisingumo ir bioetikos principų , įskaitant paslaugos parengimo bei vystymo etapą, paslaugos įgyvendinimą, vertinimą, dokumentavimą ir sklaidą. Bioetikos principai apima, bet nėra apriboti: autonomija (turėtų būti gerbtina asmenų teisė priimti asmeninius, informuotus sprendimus, pagrįstus tinkama, laiku pateikta informacija); nepakenkti (<i>angl. nonmaleficence</i>) (neturėtų pakenkti); geradarystė (<i>angl. beneficence</i>) (siekiant padėti kitiems, turėtų imtis teigiamų veiksmų); ir teisingumas (nauda ir rizika turėtų būti teisingai paskirstytos). Į savo aprašą turėtumėte įtraukti bet kokią informaciją apie etinę peržiūrą ir priežiūrą, etinį darbuotojų ir suinteresuotųjų šalių mokymą, nepageidaujamų įvykių valdymo strategiją ir autorių interesų konflikto nebuvimo patvirtinimą.
	4.2. Asmens teisių apsauga	Nurodykite, ar teikiant paslaugą buvo apsaugotos asmens teisės (atsižvelgiant į nacionalinius ir Europos teisės aktus).
	4.3. Interesų konfliktai	Jūs taip pat turėtumėte aprašyti kaip veiklose atsižvelgiama į interesų konfliktų nebuvimą. Jei buvo panaudota interesų konflikto nebuvimo deklaracija , turėtumėte ją pridėti ir dokumentą įkelti į anketą (pvz., interesų konflikto nebuvimo deklaracija – dokumentas, išsamiai nurodantis, kaip buvo užtikrinta lygybė, arba bet kokia rekomendacija ar gairės

Kriterijus	Subkriterijus	Klausimai informacijai pateikti
		kaip praktika buvo vystoma lygybės klausimo atžvilgiu). Atkreipkite dėmesį: įkelti dokumentą (nėra privaloma!)

3 klausimas

Užpildykite 3 lentelės dešinę skiltį „Klausimai informacijai pateikti“.

3 lentelė. Pagrindinių kriterijų grupės kriterijai, subkriterijai ir klausimai informacijai pateikti

Kriterijus	Subkriterijus	Klausimai informacijai pateikti
1. Veiksmingumas ir (ar) efektyvumas	1.1. Atliktas paslaugos veiksmingumo ir (ar) efektyvumo vertinimas	Nurodykite, ar buvo atliktas paslaugos veiksmingumo ir (ar) efektyvumo vertinimas. Konkrečiai nurodykite, ar buvo atlikti abu vertinimai, ar tik paslaugos veiksmingumo, ar tik paslaugos efektyvumo vertinimas. Apie kiekvieną iš jų pateikite informaciją, kada, kas jį atliko (pvz., vidinis ar išorinis partneris, kokio tipo institucija) bei kaip tai buvo atlikta .
	1.2. Paslaugos veiksmingumo ir (ar) efektyvumo vertinimo rezultatai	Jei buvo atliktas paslaugos veiksmingumo ir (ar) efektyvumo vertinimas, pateikite šio (šių) vertinimo (vertinimų) rezultatus ir išvadas. Papildomai turite pridėti dokumentą , kuriame išsamiau aprašomas paslaugos veiksmingumo ir (ar) efektyvumo vertinimas (pvz., vertinimo ataskaita, įskaitant ekonominius aspektus). Jei galima, prašome pateikti lenteles ir paveikslus. Šį dokumentą įkelti privaloma! Įkelkite visą vertinimo ataskaitą ar panašaus tipo dokumentą, kuriame išsamiai aprašomas Jūsų atliktas vertinimas. Atkreiptinas dėmesys, jog vertintojai daugiau informacijos neieškos internete ar kitur. Jie remsis tik pateikta informacija, todėl svarbu pateikti kuo išsamesnę informaciją (pvz. paprastus grafikus, kuriuose pateikiami rezultatai be paaiškinimų, vertintojams yra sudėtinga interpretuoti, todėl rekomenduotina šiuos paaiškinimus pateikti).
2. Lygiateisiškumas	2.1. Lygiateisiškumo užtikrinimas viso paslaugos ciklo metu	Nurodykite ar (jei taip, tai kaip) paslaugos įgyvendinimo metu buvo pateikiamos rekomendacijos galimoms ar nustatytoms diskriminavimo apraiškoms mažinti.

4 klausimas

Užpildykite 4 lentelės dešinę skiltį „Klausimai informacijai pateikti“.

4 lentelė. Kvalifikatorių kriterijų grupės kriterijai, subkriterijai ir klausimai informacijai pateikti

Kriterijus	Subkriterijai	Klausimai informacijai pateikti
1. Paslaugos perkeliamumas	<p>3.1. Perkeliamumo instrumento sukūrimas</p> <p>3.2. Komunikacijos strategija ir veiksmų planas apie teikiamą paslaugą bei jos rezultatus</p> <p>3.3. Adaptyvumas prie kintančių poreikių ir sąlygų</p> <p>3.4. Perkėlimo patirtis (NEPRIVALOMA)</p>	<p>Nurodykite savo paslaugos perkėlimo ir (arba) išplėtimo galimybės lygį (galimas tik vienas atsakymas).</p> <p>Galite rinktis iš toliau pateiktų parinkčių:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Paslaugos perkėlimas nebuvo svarstomas/apsvarstytas. Paslauga buvo įgyvendinta vietos / regiono / nacionaliniu lygiu ir galimybė ją perkelti nebuvo svarstoma sisteminiu lygmeniu - Paslauga parengta perkėlimui, tačiau vis dar neperkelta. - Paslauga buvo išvystyta vietos/regioniniu/nacionaliniu lygmeniu ir jos perkėlimo galimybė buvo apsvarstyta bei pateiktos struktūrinės, politinės ir sisteminės rekomendacijos. Vis dėlto, paslauga dar nėra perkelta. - Paslauga buvo perkelta (t. y. išplėta) toje pačioje vietoje/šalyje/regione. Paslauga buvo pritaikyta kitose vietose ar regionuose, arba nacionaliniu mastu toje pačioje šalyje. <p>Prašome paaiškinti paslaugos perkeliamumą / pritaikomumą, palengvinančias priemones ir kliūtis (pvz., teisinės, vadybines, finansines ar susijusias su įgūdžiais), kuriuos identifikavote ir kaip juos įveikėte. Aprašykite, kaip paslauga atskleidė pritaikomumą įvairių poreikių atžvilgiu, iškilusių jos įgyvendinimo metu.</p> <p>Taip pat pateikite išsamią informaciją apie bet kokią sinergiją, suderinamumą arba bet kokius prieštaravimus tarp jūsų pateikiamos paslaugos ir bet kurios kitos panašios paslaugos.</p>
5. Tvarumas	5.1. Tvarūs žmogiškieji, finansiniai, infrastruktūros išteklių	<p>Nurodykite ar paslauga turi institucinę paramą ir stabilius žmogiškuosius ir finansinius išteklius, jos įgyvendinimui skiriami infrastruktūros ir/ar technologiniai resursai.</p> <p>Nurodykite svarbiausią paslaugos finansavimo šaltinį ir kaip šis finansavimo šaltinis buvo įgytas bei panaudotas. Į šį klausimą galimi keli atsakymai. Galite rinktis iš toliau pateiktų parinkčių:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Europos finansavimas</i>, nurodykite finansavimo programą (atsakymą įrašykite žemiau pateiktose eilutėse) - <i>Nacionalinis finansavimas</i> - <i>Regioninis finansavimas</i> - <i>Vietinis finansavimas</i> - <i>Privatus finansavimas</i> - <i>Visuomeninis finansavimas</i> (angl. <i>crowdfunding</i>) ar kita, nurodykite (atsakymą įrašykite žemiau pateiktose eilutėse)

Kriterijus	Subkriterijai	Klausimai informacijai pateikti
	
	5.2. Institucinis įtvirtinimas	Paslaugos tęstinumas yra užtikrintas per institucinį/organizacinį įtvirtinimą.
	5.3. Personalo kompetencija	Nurodykite ar (jei taip, tai kaip) siekiant paslaugos tęstinumo yra apmokomas personalas, keliamos personalo kompetencijos.
6. Suinteresuotų šalių įtraukimas	6.1. Suinteresuotų šalių identifikavimas	<p>Nurodykite su jūsų praktika susijusias suinteresuotosios šalies tipą (galimas daugiau nei vienas atsakymas). Iš žemiau pateikto sąrašo pasirinkite visas su jūsų praktika susijusias suinteresuotąsias šalis:</p> <p><i>Tarptautinės / Europos visuomenės sveikatos institucijos,</i> <i>Nacionalinės visuomenės sveikatos institucijos,</i> <i>Regioninės visuomenės sveikatos institucijos,</i> <i>Vietos visuomenės sveikatos institucijos,</i> <i>Tarptautinės / Europos valdžios institucijos,</i> <i>Nacionalinės valdžios institucijos,</i> <i>Regioninės valdžios institucijos,</i> <i>Vietos valdžios institucijos,</i> <i>Ligoninės darbuotojai,</i> <i>Pirminės sveikatos priežiūros centro darbuotojai,</i> <i>Gydytojai specialistai, nurodykite, kurie jų: (galite parašyti trumpą tekstą)</i></p> <p>.....</p> <p><i>Vaistininkai,</i> <i>Slaugytojai,</i> <i>Kiti sveikatos priežiūros specialistai, nurodykite, kurie jų: (galite parašyti trumpą tekstą)</i></p> <p>.....</p> <p><i>Neformalūs globėjai (paslaugos gavėjo(s)),</i> <i>mokslininkai / akademinės bendruomenės atstovai,</i> <i>mokyklos / darželiai – mokytojai,</i> <i>Darbdaviai / darbuotojai,</i> <i>pilietinės visuomenės organizacijos, nurodykite, kurie jų: (galite parašyti trumpą tekstą)</i> Kita, nurodykite: (galite parašyti trumpą tekstą)</p> <p>.....</p>
	6.2. Atsižvelgimas į suinteresuotų šalių siūlymus	Aprašykite kaip paslaugos turinio, organizavimo, rezultatų vertinimo bei stebėsenos aspektai aptariami kartu su suinteresuotomis šalimis.
	6.3. Suinteresuotų šalių įtraukimo mechanizmas	Aprašykite suinteresuotųjų šalių (įskaitant tikslinę visuomenės grupę) dalyvavimą kiekvienoje paslaugos dalyje, pradedant nuo

Kriterijus	Subkriterijai	Klausimai informacijai pateikti
		projektavimo, baigiant įgyvendinimu (įskaitant nuosavybės sukūrimą), įvertinimą, tęstinumą/tvarumą ir (jei taikoma) perdavimą.
7. Tarpsektorinis bendradarbiavimas ²⁶	7.1. Paslaugos vykdymas įtraukiant kelis sektorius	Nurodykite ar (jei taip, tai kaip) paslaugos įgyvendinimas apima kelių sektorių įtraukimą.
	7.2. Paslaugos vykdymas įtraukiant kelis suinteresuotas šalis	Nurodykite ar (jei taip, tai kaip) paslaugos įgyvendinime dalyvauja kelios suinteresuotosios šalys (pvz., profesinės asociacijos, švietimo, užimtumo, IRT ir kt. viešosios institucijos).
	7.3. Paslaugos vykdymas bendradarbiaujant kelioms suinteresuotoms šalims	Nurodykite ar (jei taip, tai kaip) paslauga tikslinės populiacijos atžvilgiu sukuria kelių suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimo galimybes, atsižvelgiant į daugiadisciplines, daugiasluoksnes / tarpsektorines partnerystes ir aljansus.

²⁶ Galima pasirinkti, kuriuos subkriterijus iš 4.1., 4.2. ir 4.3. subkriterijų taikyti.